

**Uchwała nr XXIX / 142 / 2004
Rady Powiatu Lubańskiego
z dnia 27 maja 2004 roku**

w sprawie ***przyjęcia Powiatowego Programu Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań Na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych.***

Na podstawie art. 35 a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. Nr 123, poz. 776 ze zmianami) oraz art. 4 ust.1 pkt. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. *o samorządzie powiatowym* (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1592, ze zm.)

Rada Powiatu Lubańskiego uchwala *Powiatowy Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań Na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych.*

§ 1

*Powiatowy Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych
i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu
oraz Pomocy w Realizacji Zadań Na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych*

Podstawa prawna:

- art. 69 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z dnia 16 lipca 1997 r., Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- art. 4 ust.1 pkt. 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym* (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz.1592, ze zm).
- art. 35 a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. Nr 123, poz. 776 ze zmianami).

Wprowadzenie

Zgodnie z Konstytucją RP, osoby niepełnosprawne mają takie same prawa jak wszyscy obywatele. W rzeczywistości jednak napotykać one na zbyt wiele przeszkód, by mogły z tych praw w pełni korzystać. Realizacja postulatu równych praw osób niepełnosprawnych

wymaga z jednej strony przeciwdziałania ich dyskryminacji, a z drugiej strony stworzenia warunków do korzystania z przysługujących im praw.

Głęboka niewiedza na temat źródeł i konsekwencji niepełnosprawności prowadzi do różnego rodzaju przejawów uprzedzeń, stereotypów, niekompetencji czy arogancji. Skutkiem tego jest istniejący ciągle podział na "społeczeństwo" i "niepełnosprawnych". Celem Programu w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym jest propagowanie nowej wizji, w której ludzie z niepełnosprawnością nie są obiektem akcji charytatywnych i pacjentami, ale niezależnymi obywatelami w pełni zintegrowanymi ze społecznością.

Według art. 69 Konstytucji, osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej. Aktem wykonawczym jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z dnia 9 października 1997 r. nr 123, poz. 776 ze zm.)

Miejsce realizacji Programu:

Powiat Lubański

Adresaci Programu:

Osoby niepełnosprawne, organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne i działające na ich rzecz, kadra pomocy społecznej, rodziny z osobą niepełnosprawną.

Koordynator Programu:

Starostwo Powiatowe w Lubaniu

Partnerzy:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu, Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Polski Związek Niewidomych, Miejski i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.

Sposoby finansowania Programu:

Z budżetu powiatu lubańskiego, zgodnie z kompetencjami wynikającymi z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych*, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w miarę możliwości ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i innych funduszy Unii Europejskiej oraz ze środków pozabudżetowych.

Misja:

Wspieranie osób niepełnosprawnych w drodze do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym.

Diagnoza:

Skala niepełnosprawności na Dolnym Śląsku i Powiecie Lubańskim

Zdefiniowanie niepełnosprawności jest pierwszym i zarazem kluczowym krokiem na drodze pomiaru jej zasięgu. Niepełnosprawność można zróżnicować na niepełnosprawność biologiczną, oznaczającą subiektywne odczuwane przez daną osobę upośledzenie niektórych funkcji jej organizmu, a niepełnosprawność prawną, związaną z orzeczeniem stopnia inwalidztwa, wydanym przez odpowiednie organy państwa. Obie kategorie niepełnosprawności mogą znacznie od siebie różnić się, w skutek czego, wiele świadczeń

trafia do ludzi sprawnych, zaś niektóre osoby niepełnosprawne, chcące korzystać ze wsparcia systemu, nie mogą tego uczynić w wystarczającym stopniu.

Wyniki przeprowadzonego w 2002 roku Narodowego Spisu Powszechnego pokazują, że 10,8% populacji Dolnoślązaków deklaruje niepełnosprawność biologiczną, lecz jedna czwarta z nich (2,7%) nie ma orzeczonego tytułu niepełnosprawności.

W 2002r. w powiecie lubańskim ilość osób uznawanych za niepełnosprawne wynosiła 8122¹ osób.

Liczba osób niepełnosprawnych w województwie dolnośląskim wynosi 435,8 tys., co stanowi 15,1% ogółu ludności województwa. Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie lubańskim wynosiła w 2002r. 14,05% ogółu ludności powiatu (8122 osoby). Uwzględniając ich rodziny i krewnych, a także opiekunów, ponad połowa Dolnoślązaków odczuwa skutki związane z niepełnosprawnością.

Wiek , płeć i miejsce zamieszkania.

Wiek jest jednym z najistotniejszych czynników determinujących stan zdrowia, określający daną osobę jako niepełnosprawną. Osoby niepełnosprawne na Dolnym Śląsku to na ogół osoby starsze.

W 2002 roku wśród ogółu niepełnosprawnych mieszkańców Dolnego Śląska kobiety stanowiły 53,7%, wśród ogółu niepełnosprawnych mieszkańców powiatu lubańskiego było 4.384 tys. kobiet (54%) i 3.738 tys. mężczyzn.

Wykształcenie.

Osoby niepełnosprawne mają niższy poziom wykształcenia niż osoby w pełni sprawne. Wynika to z barier architektonicznych w szkołach i uczelniach wyższych, barier w komunikowaniu się z resztą środowiska, problemów związanych z dojazdem do miejsca kształcenia, wyposażeniem w sprzęt rehabilitacyjny oraz pomoce dydaktyczne, a także barier psychologicznych.

Na terenie województwa dolnośląskiego jest bardzo niewiele szkół posiadających zlikwidowane bariery architektoniczne. Również w powiecie lubańskim ma miejsce podobna sytuacja, którą opisano w dalszej części Programu.

Dzieci niepełnosprawne w oddziałach integracyjnych

Na terenie powiatu lubańskiego w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjalnych nie występują oddziały integracyjne. Dzieci niepełnosprawne w wieku szkolnym przebywają na terenie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lubaniu.

Działalność Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Lubaniu

Ośrodek jest placówką dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim w wieku od 6 do 25 lat. W skład Ośrodka wchodzi- Szkoła Podstawowa Specjalna, Gimnazjum Specjalne, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna z Oddziałem Przystosabiającym do Pracy i internat.

Ośrodek zajmuje budynki przy ul. Kopernika 1 – internat i Kopernika 35 – szkoła.

Głównym zadaniem Ośrodka jest przygotowanie wychowanków, w miarę ich możliwości, do samodzielnego udziału w życiu społecznym, w integracji ze środowiskiem. Rewalidacyjnym celem nauczania i wychowania jest osiągnięcie możliwie wszechstronnego rozwoju wychowanków, pomoc w wyrównywaniu szans życiowych, wyzwianie motywacji do

---

¹ PCPR w Lubaniu

działania, przygotowanie do pełnienia ról społecznych, na miarę indywidualnych możliwości psychofizycznych każdego wychowanka.

W szczególności Ośrodek zapewnia wychowankom całkowitą opiekę, naukę, warunki do prowadzenia rewalidacji, wychowanie, przygotowanie do udziału w życiu społecznym i kulturalnym.

Oddziały klasowe i grupy wychowawcze w internacie tworzy się oddzielnie dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim, dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym (zespoły edukacyjno- terapeutyczne) oraz dla dzieci z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim (zespoły rewalidacyjno- wychowawcze).

W bieżącym roku szkolnym liczba uczniów i wychowanków internatu przedstawia się następująco:

a) szkoła podstawowa specjalna

Klasy dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim:

Ilość klas – 6 Ilość oddziałów : 3 oddziały łączone: kl. I-II, III-IV, V-VI Ilość uczniów: 40
--

Zespoły edukacyjno- terapeutyczne dla dzieci upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym:

Ilość oddziałów – 4 Ilość uczniów: 31
--

Zespół rewalidacyjno- wychowawczy dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim

Ilość zespołów – 1 Ilość uczniów: 5
--

b) gimnazjum specjalne

Klasy dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim:

Ilość klas – 3 Ilość oddziałów – 2 (klasa I-II łączona i II-III łączona) Ilość uczniów: 20
--

Zespoły edukacyjno-terapeutyczne dla uczniów upośledzonych w stopniu umiarkowanym i znacznym:

Ilość oddziałów – 1 Ilość uczniów: 11
--

c) zasadnicza szkoła zawodowa

Ilość oddziałów – 1 oddział przysposabiający do pracy (dla upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym) Ilość uczniów: 7 Razem uczniów: 114
---

d) internat

Ilość grup wychowawczych; 4 Ilość wychowanków: 45
--

Czynnikiem niewątpliwie wspomagającym proces rewalidacji dzieci niepełnosprawnych jest ich kształcenie i wychowanie na etapie szkolnym. Efekty uzyskane na tym etapie warunkują późniejsze funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w społeczeństwie.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lubaniu jest jedyną placówką dydaktyczno-opiekuńczo-wychowawczą dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną na terenie powiatu lubańskiego. Ze względu na sprzężenia psychofizyczne 4 dzieci nauczanych jest indywidualnie.

Biorąc pod uwagę warunki bazowe ośrodka, są one wystarczające dla potrzeb dzieci sprawnych fizycznie. Z roku na rok zwiększa się jednak liczba dzieci z niepełnosprawnością fizyczną, co w znacznym stopniu utrudnia ich funkcjonowanie w szkole i w internacie. Dzieciom tym przyznaje się nauczanie indywidualne, co nie zawsze gwarantuje im prawidłowy rozwój, przede wszystkim społeczny. Ośrodek posiada bariery architektoniczne, utrudniające dostęp dla osób niepełnosprawnych, w tym brak windy (zarówno w budynku szkoły jak i internatu), a przede wszystkim brak sanitariatów dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dzieci objęte nauczaniem indywidualnym w placówkach edukacyjnych powiatu lubańskiego

Na podstawie informacji w Urzędów Miast i Gmin wynika, że na terenie powiatu jest 38 dzieci niepełnosprawnych w wieku szkolnym, objętych indywidualnym nauczaniem.

Tabela nr 1 Wykaz dzieci niepełnosprawnych objętych indywidualnym nauczaniem.

gmina	ilość dzieci	
	szkoła podstawowa	gimnazjum
Miasto Lubań	5	7
gmina Lubań	4	4
Platerówka	2	1
Siekierczyn	2	1
Olszyna	2	1
Leśna	4	4
Świeradów Zdrój	1	0
suma	20	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z urzędów miast i gmin powiatu lubańskiego

Zatrudnienie.

Podjęcie zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne jest procesem złożonym z dwóch etapów: pierwszy dotyczy podjęcia decyzji o wejściu na rynek pracy, a drugi polega na podjęciu zatrudnienia.

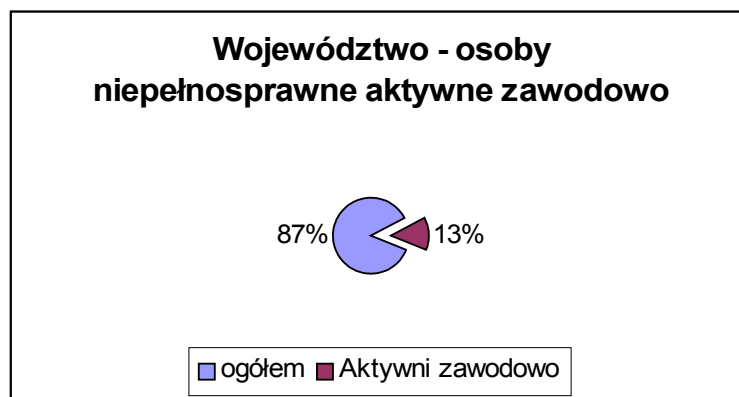
Niepełnosprawność bardziej wpływa na wskaźnik aktywności zawodowej niż na wskaźnik bezrobocia. Sytuację tę w powiecie lubańskim obrazuje poniższa tabela

Tabela. Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych prawnie

Województwo Podregion Powiat	Ogółem	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Nieustalony status na rynku pracy
		razem	pracujący	bezrobotni		
Dolnośląskie	358639	55829	41605	14224	301421	1389
Powiat lubański	6602	1108	743	365	5481	13

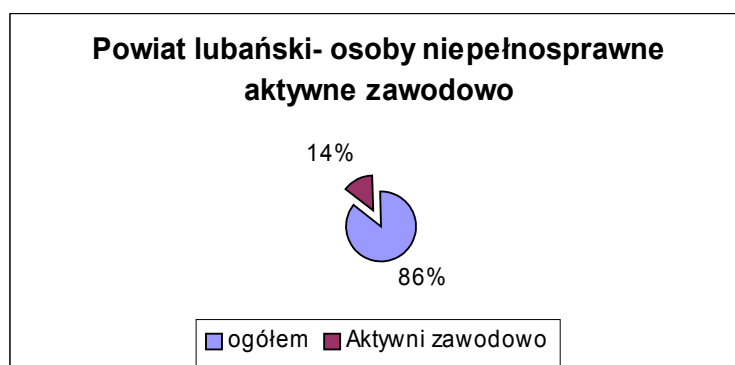
Źródło – GUS, Narodowy Spis Powszechny 2002r.

Wykres. Aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych prawnie w województwie dolnośląskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Narodowy Spis Powszechny 2002r

Wykres . Osoby niepełnosprawne w powiecie lubańskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS, Narodowy Spis Powszechny 2002r.

Niski poziom aktywności zawodowej ma wpływ na poważne problemy materialne, z którymi borykają się niepełnosprawni. Badania² wykazały że:

- co czwarta rodzina z osobami niepełnosprawnymi żyje w poczuciu zagrożenia biedą,
- 45% osób niepełnosprawnych, z powodu ubóstwa, nie wykupuje przepisanych recept.
- co trzecia osoba niepełnosprawna nie ma ciepłej wody,
- co czwarta ma ogrzewanie np. węglowe, wymagające dużego wysiłku fizycznego,
- co trzecie gospodarstwo nie ma pralki,
- w 16% gospodarstw domowych nie ma wanny i umywalki,
- co trzecia z rodzin nie ma telefonu stacjonarnego,
- 90% rodzin z osobą niepełnosprawną nie ma komputera,
- 95% rodzin nie ma dostępu do Internetu,
- 80% osób niepełnosprawnych nie ma telefonu komórkowego,

² Dolnośląski Program Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Wrocław 2004r.

Tabela. Niepełnosprawni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaniu (stan na 31.12.2003r.)

Wg stopnia niepełnosprawności	Znaczny	4
	Umiarkowany	53
	Lekki	238
Wg przyczyny niepełnosprawności	Upośledzenie umysłowe	6
	Choroby psychiczne	14
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	21
	Choroby narządu wzroku	16
	Upośledzenia narządu ruchu	112
	Epilepsja	1
	Choroby układu oddechowego i układu krążenia	26
	Choroby układu pokarmowego	8
	Choroby układu moczowo -płciowego	3
	Choroby neurologiczne	34
	Inne	54
Wg miejsca zamieszkania	Wieś	120
	Miasto	175
Wg płci	Kobiety	151
	Mężczyźni	144
Wg poziomu wykształcenia	Wyższe	7
	Policealne i średnie zawodowe	52
	Średnie ogólnokształcące	18
	Zasadnicze zawodowe	100
	Podstawowe i niepełne podstawowe	118
Ogółem niepełnosprawni		295

Osoby niepełnosprawne objęte pomocą społeczną w powiecie lubańskim

Instytucje pomocy społecznej mają za zadanie udzielanie wsparcia ze środków publicznych rodzinom i osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej. Jednostkami budżetowymi realizującymi zadania własne i zlecone przez administrację rządową w zakresie pomocy społecznej są terenowe (miejskie, gminne) ośrodki pomocy społecznej.

Najczęstszym powodem korzystania z różnych form tej pomocy jest bezrobocie, niepełność rodziny, wielodzietność, potrzeba ochrony macierzyństwa, upośledzenie fizyczne lub umysłowe, długotrwała choroba, alkoholizm oraz klęski żywiołowe.

Pomocą Społeczną na terenie powiatu objętych jest 964 osoby niepełnosprawne, w tym dzieci objęte obowiązkiem szkolnym w ilości 173 osoby oraz 165 dzieci korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego. Powyższe informacje obrazuje tabela nr 1 wykaz osób niepełnosprawnych objętych opieką społeczną.

Tabela. Wykaz osób niepełnosprawnych objętych pomocą społeczną

gmina	ilość osób niepełnosprawnych	ilość dzieci	
		objętych obowiązkiem szkolnym	korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego
Miasto Lubań	429	bd.	bd
gmina Lubań	127	5	5
Platerówka	61	16	20
Siekierczyn	63	15	2
Olszyna	196	10	17
Leśna	280	63	32
Świeradów Zdrój	237	64	89
suma	964	173	165

Do zadań z zakresu rehabilitacji społecznej realizowanych przez powiat należy między innymi orzekanie o stopniu niepełnosprawności.

rok	ilość orzeczeń
2000	484
2001	799
2002	1496
2003	1512

W 2001 roku nastąpił znaczny wzrost liczby wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności. (W roku 2000 wydano 484 orzeczenia, natomiast w 2001 roku aż 799)

Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach administracji publicznej

Na terenie powiatu lubańskiego dokonano niewielu inwestycji dot. likwidacji barier architektonicznych w instytucjach administracji publicznej. Wiąże się to z brakiem w 2002r środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. na realizację powyższego zadania.

W budynku Starostwa Powiatowego w Lubaniu przy ul. Mickiewicza 2 wykonano: podjazd, łazienki, platformę dla osób niepełnosprawnych.

W siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy wykonano podjazd dla osób niepełnosprawnych. Na parterze budynku znajduje się toaleta dla osób niepełnosprawnych. Wejście na wyższe kondygnacje nie jest dostosowane dla osób niepełnosprawnych (brak windy), co może stanowić przeszkodę dla osób z ograniczeniami fizycznymi.

W budynku PCPR zamontowano dwuskrzydłowe drzwi wejściowe umożliwiające dostęp osobom niepełnosprawnym..

Budynek Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej jest przystosowany do przyjmowania uczniów niepełnosprawnych, włącznie z zapleczem sanitarnym.

W budynku Kompleksu Edukacyjnego znajduje się podjazd, dźwig osobowy, platformy (3 sztuki), łazienki dla osób niepełnosprawnych (3 sztuki). Pozostałe szkoły ponadpodstawowe podlegające Starostwu Powiatowemu nie posiadają zlikwidowanych barier architektonicznych.

Od roku 2003, w wyniku zmiany przepisów dotyczących zadań finansowanych ze środków PFRON, w miejsce zadania w zakresie likwidacji barier architektonicznych w instytucjach administracji publicznej, wprowadzono zadanie dotyczące likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, przeznaczonych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych.

Działalność instytucji i organizacji na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie lubańskim

A) Działalność Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu na rzecz osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 1997r., Nr123, poz.776 ze zm.) PCPR udziela wsparcia osobom niepełnosprawnym w zakresie:

1. zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
2. uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,
3. likwidacja barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się,
4. dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się.

Od 1999 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu rozpoczęło realizację programu celowego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, polegającego na dofinansowaniu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Tabela Ilość osób objętych programem PFRON na przestrzeni lat 1999-2003:

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003
Osoby dorosłe	80	80	123	203	441
Dzieci	19	32	54	68	163

Źródło: Dane PCPR w Lubaniu.

Z każdym rokiem zwiększa się ilość osób objętych programem PFRON. Dostrzegając potrzebę podjęcia działań wobec osób niepełnosprawnych, powstał *powiatowy program likwidacji barier architektonicznych*, dofinansowywany przez PFRON, realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

W 2003 r. PCPR zrealizował następujące zadania:

- 1) **Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.** Tą formą pomocy objęto 103 osoby niepełnosprawne, w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawną (43 osoby).
- 2) **Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych.** Dofinansowanie otrzymało 309 osób niepełnosprawnych, w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawna wraz z opiekunami (175 osób).
- 3) **Likwidacja barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się.** Dofinansowanie zadań w zakresie likwidacji barier architektonicznych, technicznych, w komunikowaniu się, znacznie poprawia funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w środowisku. Dla wielu wsparcie to pozwoliło na wyjście z domu i nawiązanie kontaktów z innymi ludźmi. W 2003r. PCPR zawarł umowy z 29 osobami niepełnosprawnymi w zakresie dofinansowania:

- a) **likwidacji barier architektonicznych.** Dofinansowaniem objęto 24 osoby, w tym: dzieci i młodzież niepełnosprawna (6 osób). Likwidacja barier architektonicznych

dotyczyła: budowy (lub przystosowania) łazienek na potrzeby osób niepełnosprawnych, zakupu i montażu podnośników, zakupu i montażu urządzenia SAM, wyrównywania poziomów między pomieszczeniami, budowy podjazdów do budynków zamieszkałych przez osobę niepełnosprawną poruszającą się na wózku inwalidzkim.

b) dofinansowaniem likwidacji barier technicznych objęto 3 osoby niepełnosprawne. Likwidacja barier technicznych obejmowała dofinansowanie zakupu 2 pralek automatycznych, 2 kuchenek z tłoczonymi regulatorami dla osób niewidomych oraz 1 pieca gazowego grzewczego.

c) dofinansowaniem likwidacji barier w komunikowaniu się objęto 2 osoby niepełnosprawne z powodu dysfunkcji narządu wzroku.. W ramach dofinansowania dokonano zakupu 2 radiomagnetofonów i 1 dyktafonu dla osoby niewidomej.

4) Pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej.

5) Zwrot kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne.

6) Dofinansowanie kosztów działania Warsztatów Terapii Zajęciowej

B) Działalność PUP w roku 2003 na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

lp.	działanie	ilość osób	opis
1	Poradnictwo zawodowe	118	
2	Pośrednictwo pracy – podjęcie zatrudnienia	114	
3	szkolenia, w tym:	46	
4	a) osoby pobierające renty szkoleniowe	3	szkoliły się w następujących zawodach: - pracownik kancelaryjno – archiwalny, - maszynista żurawi wieżowych , - wydawca-magazynier z obsługą komputera, kas fiskalnych i wózków jezdniowych z napędem silnikowym
5	b) osoby niepełnosprawne i bezrobotne	43	szkoliły się w następujących zawodach: - prawo jazdy kat. D (1), - komputerowe systemy fiskalne (12), - obsługa kas fiskalnych + minimum sanitarne (10), - pracownik kancelaryjno -archiwalny (6), - operator wózka samojezdnego z napędem silnikowym (12), - maszynista żurawi samojezdnych (1), - eksploatacja urządzeń elektroenergetycznych typ. E (1).
6	Staże absolwenckie – Program Junior	3	

Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu pozyskał środki Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych na podstawie złożonego wniosku Starosty Lubańskiego. W ramach tych środków 3 absolwentów 2002 skierowano do odbycia staży absolwenckich. W okresie odbywania stażu PUP wypłacał absolwentom stypendium stażowe finansowane z środków Funduszu Pracy. Natomiast ze środków PFRON wypłacano:

- absolwentom - świadczenie na rehabilitację zawodową,
- Doradcy Zawodowemu - premię za objęcie stażystów opieką,
- Pracodawcom- premię z tytułu odbycia stażu przez absolwentów.

C) Działalność Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej

Poradnia zajmuje się dziećmi niepełnosprawnymi w zakresie: orzekania o kształceniu specjalnym oraz orzekania o nauczaniu indywidualnym. Ponadto prowadzi: terapię logopedyczną dzieci wymagających takiej opieki, terapię psychologiczną, terapię pedagogiczną. W Poradni odbywają się spotkania grup wsparcia dla rodziców dzieci niepełnosprawnych.

W Poradni działa Pracownia *Edukacji Specjalnej i Optymalizacji Rozwoju Dzieci i Młodzieży*, która diagnozuje problemy sygnalizowane przez rodziców i nauczycieli oraz określa potrzeby edukacyjne uczniów niepełnosprawnych.

D) Działalność Warsztatów Terapii Zajęciowej

Od 02.07.2001 roku w Lubaniu funkcjonują Warsztaty Terapii Zajęciowej przeznaczone dla osób niepełnosprawnych, w stosunku do których orzeczono niezdolność do pracy zarobkowej, a które zakwalifikowane zostały do rehabilitacji w formie terapii zajęciowej przez Komisję Orzekającą Stopień Niepełnosprawności. Celem działania Warsztatów jest dążenie do integracji społecznej uczestników, poprawy sprawności psycho-fizycznej, poprawy zaradności do uzyskania zdolności do pracy zarobkowej.

Placówka skupia aktualnie 30 osób (do roku 2003r. w Warsztatach prowadzono terapię dla 25 uczestników, a od stycznia 2004r liczba uczestników zwiększyła się o kolejne 5 osób). Zajęcia organizowane są wg indywidualnych programów terapeutyczno- rehabilitacyjnych. Programy te dostosowane są do możliwości psychofizycznych uczestników. W Warsztatach prowadzone są zajęcia terapeutyczne w następujących pracowniach: komputerowej, gospodarstwa domowego, modelarsko – stolarskiej, artystycznej, terapii zajęciowej, rękodzielnicze.

Warsztaty finansowane są ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Cele Programu

Cele strategiczne:

1. Kształtowanie właściwych postaw społecznych sprzyjających realizowaniu praw przysługujących osobom niepełnosprawnym.
2. Zwiększenie dostępności środowiska dla osób niepełnosprawnych.
3. Wzrost poziomu niezależności i samodzielności osób niepełnosprawnych.
4. Wzrost poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych.
5. Wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.
6. Aktywne zaangażowanie organizacji osób niepełnosprawnych w kreowanie polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny nr 1:

Kształtowanie właściwych postaw społecznych wobec niepełnosprawności.

Kształtowanie właściwych postaw wobec niepełnosprawności jest podstawowym działaniem umożliwiającym pełnoprawne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym. Również świadomość samych osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach, a także obowiązkach odgrywa znaczącą rolę w procesie ich integracji ze społeczeństwem³.

---

³ Dolnośląski Program

lp.	Planowane przedsięwzięcia	Instytucje realizujące i wspierające	Przewidywane terminy realizacji
Cel szczegółowy nr 1.1: Wzrost świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych.			
1)	Współpraca z mediami w celu kształtowania wolnego od stereotypów wizerunku osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie,	Starostwo Powiatowe, organizacje i instytucje działające na rzecz os. niepełnosprawnych, media lokalne	zadanie o charakterze ciągłym
2)	Promowanie i propagowanie imprez kulturalnych i sportowych, w których współuczestniczą osoby niepełnosprawne	Starostwo Powiatowe, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacje i instytucje działające na rzecz os. niepełnosprawnych, media lokalne	zadanie o charakterze ciągłym
3)	Wdrażanie w szkołach programów wychowawczych mających na celu poznanie świata osób niepełnosprawnych, zmianę postaw, rozumienia i akceptację	pedagodzy szkolni	o charakterze ciągłym
Cel szczegółowy nr 1.2: Wzrost świadomości osób niepełnosprawnych o przysługujących im uprawnieniach.			
1)	Informacja telefoniczna o ulgach i przywilejach osób niepełnosprawnych, w tym dyżury specjalistów, w czasie których osoba niepełnosprawna będzie mogła uzyskać informacje w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • możliwości ustalania niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, • rodzajów ulg i uprawnień przysługujących osobom niepełnosprawnym, • możliwości uzyskania dofinansowania do różnych form rehabilitacji społecznej i rehabilitacji zawodowej, • możliwości uzyskania świadczeń z pomocy społecznej przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych, • pomocy w nawiązaniu kontaktu z odpowiednią organizacją pozarządową, placówką specjalistyczną, instytucją itp. 	PCPR, media lokalne	zadanie o charakterze ciągłym

Oczekiwane rezultaty celu nr 1:

- upowszechnienie wizerunku osób niepełnosprawnych jako pełnoprawnych członków społeczeństwa,
- uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby osób niepełnosprawnych,
- stworzenie sprawnego dostępu do informacji dla osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie aktywności osób niepełnosprawnych w społeczeństwie poprzez podniesienie świadomości o przysługujących im prawach i obowiązkach.

Cel strategiczny nr 2: Zwiększenie dostępności środowiska dla osób niepełnosprawnych

Sposób, w jaki zorganizowane jest społeczeństwo prowadzi często do tego, iż osoby niepełnosprawne są wykluczone z życia społecznego. Nowy sposób podejścia do niepełnosprawności uznaje bariery środowiskowe za element bardziej utrudniający uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym niż ich ograniczenia wynikające z niepełnosprawności. Zwiększenie dostępności środowiska dla osób niepełnosprawnych ma ogromne znaczenie w procesie wyrównywania szans społecznych i zawodowych⁴.

lp.	Planowane przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne	Przewidywane
-----	---------------------------	-------------------------	--------------

⁴ tamże

		za realizację zadań	terminy realizacji
Cel szczegółowy nr 2.1: Zwiększenie dostępności obiektów użytku publicznego dla osób niepełnosprawnych			
1)	Stworzenie ewidencji obiektów użytku publicznego przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu	zadanie o charakterze ciągłym
2)	Inspirowanie działań umożliwiających dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu	zadanie o charakterze ciągłym
3)	Kontrola przestrzegania, przy zatwierdzaniu projektów budowlanych nowobudowanych lub modernizowanych budynków użyteczności publicznej, dostępności dla osób niepełnosprawnych – zgodnie z obowiązującym prawem budowlanym i potrzebami osób niepełnosprawnych	Starostwo Powiatowe w Lubaniu, PCPR	rozpoczęcie realizacji 2005 r.*
Cel szczegółowy nr 2.2: Zwiększenie dostępności środków transportu dla osób niepełnosprawnych			
1)	Wprowadzenie kompleksowej informacji na temat dostępności środków transportu oraz związanej z nim infrastruktury dla osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne byłyby informowane o dostępności stacji, przystanków, pojazdów, budynków i możliwości uzyskania asysty.	PCPR w porozumieniu z PKP, PKS i przewoźnikami w komunikacji miejskiej	zadanie o charakterze ciągłym

Oczekiwane rezultaty do celu nr 2:

- umożliwienie osobom niepełnosprawnym swobodnego dostępu do obiektów użyteczności publicznej,
- poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych,
- ułatwienie osobom niepełnosprawnym korzystania ze środków transportu.

Cel strategiczny nr 3: Wzrost poziomu niezależności i samodzielności osób niepełnosprawnych

Najskuteczniejszą drogą do wzrostu poziomu niezależności i samodzielności osób niepełnosprawnych jest wszechstronna rehabilitacja, obejmująca oddziaływanie lecznicze, społeczne i zawodowe. Osoby niepełnosprawne powinny mieć prawo do dokonywania takich samych wyborów jak osoby pełnosprawne. Poprzez wsparcie ze strony innych należy umożliwić im „Niezależne życie”⁵.

lp.	Planowane przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za ich realizację	przewidywane terminy
Cel szczegółowy nr 3.1: Zintegrowanie i wzmocnienie instytucji zajmujących się rehabilitacją leczniczą, zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych			
1)	Stworzenie „ <i>Mapy Struktury osób niepełnosprawnych mieszkających w Powiecie Lubańskim</i> ”, zawierającej dane dotyczące ilości osób niepełnosprawnych zamieszkujących w powiecie, zasoby na rzecz osób niepełnosprawnych oraz organizacje osób niepełnosprawnych. Diagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych w powiecie.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu	rozpoczęcie realizacji 2004 r. (zadanie o charakterze ciągłym)
2)	Doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny obiektów służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych poprzez przystąpienie do „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami” organizowanego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.	jednostki samorządowe	rozpoczęcie realizacji 2004 r. (zadanie o charakterze ciągłym)
Cel szczegółowy nr 3.2: Wykorzystanie środków publicznych na rzecz osób niepełnosprawnych.			

⁵ tamże

1)	Organizowanie szkoleń dla pracowników instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych dotyczących wykorzystywania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego.	Starostwo Powiatowe w Lubaniu PCE oraz organizacje pozarządowe	termin realizacji 2004-2005 r.
2)	Przystępowanie do projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Pozyskiwanie środków przeznaczonych na rzecz osób niepełnosprawnych.	Starostwo Powiatowe w Lubaniu PCPR oraz organizacje pozarządowe	2004-2006 r.
3)	Uwzględnianie problematyki związanej z osobami niepełnosprawnymi i ujęcie ich w Strategii i programach rozwoju powiatu, tak by każda działalność lub jej projekt uwzględniał funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w poszczególnych dziedzinach życia społecznego i gospodarczego.	Starostwo Powiatowe w Lubaniu, PCPR, Powiatowa Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	2004-2006 r.
Cel szczegółowy nr 3.3: Stworzenie warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym o znacznym stopniu niepełnosprawności włączenie się w życie środowiska lokalnego – integracja ze społeczeństwem.			
1)	Utworzenie zakładów aktywności zawodowej	Starostwo Powiatowe w Lubaniu oraz organizacje pozarządowe	2004-2006 r.
2)	Organizowanie i współfinansowanie imprez sportowych, turystycznych, rekreacyjnych i kulturalnych – zwrócenie szczególnej uwagi na uczestnictwo w tych imprezach osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.	Starostwo Powiatowe w Lubaniu, PCPR	2004-2006 r.

* w ramach Wojewódzkiego Programu

Oczekiwane rezultaty do celu nr 3:

- koordynacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie całego województwa,
- właściwy, pełny przepływ informacji na temat potrzeb i usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych,
- usprawnienie wdrażania programów pomocowych na rzecz osób niepełnosprawnych,
- umiejętne wykorzystanie środków z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- pozyskanie środków z innych funduszy, nie przeznaczonych bezpośrednio na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wzrost aktywności społecznej i zawodowej osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Cel strategiczny nr 4: Wzrost poziomu wykształcenia osób niepełnosprawnych.

Edukacja ma ogromne znaczenie dla możliwości i szansy ludzi niepełnosprawnych zarówno na rynku pracy jak i w innych sferach życia społecznego. Osoby niepełnosprawne mają niskie wskaźniki zatrudnienia oraz niższy poziom osiągniętego wykształcenia niż społeczeństwo ogółem. Konieczne wydaje się zatem wyrównanie szans w zakresie edukacji podstawowej, średniej i wyższej o charakterze integracyjnym dla niepełnosprawnych dzieci, młodzieży i dorosłych⁶. Ponadto osoby niepełnosprawne (z uwagi na swoje ograniczenia zdrowotne) często nie mogą wykonywać pracy, do której mają przygotowanie i doświadczenie zawodowe. W związku z tym, istotna jest możliwość zdobycia wiedzy zarówno teoretycznej, jak też nabycie konkretnych nowych praktycznych umiejętności zawodowych. W tym celu należy organizować szkolenie zawodowe dla osób niepełnosprawnych, w celu doskonalenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych. Szkolenia powinny umożliwiać także ich awans zawodowy. Kierunek i zakres treściowy szkolenia należy planować po przeprowadzeniu konsultacji z doradcą zawodowym⁷.

⁶ Tamże

⁷ PUP

lp.	Planowane przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za ich realizację	przewidywane terminy
Cel szczegółowy nr 4.1: Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie dostępu do Edukacji.			
1)	Tworzenie warunków umożliwiających korzystanie z masowych placówek edukacyjnych poprzez likwidację barier architektonicznych- blisko miejsca zamieszkania	Starostwo Powiatowe w Lubaniu, gminy, placówki edukacyjne	zadanie o charakterze ciągłym
2)	Zapewnienie możliwości realizacji specjalnych potrzeb edukacyjnych dla dzieci z wadami wzroku, słuchu, zaburzeniami rozwoju mowy, zaburzeniami rozwoju ruchowego i rozwoju psychicznego.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lubaniu	zadanie o charakterze ciągłym
3)	Organizacja szkoleń i kursów dla dorosłych niepełnosprawnych umożliwiających zdobycie odpowiednich kwalifikacji i udoskonalenie umiejętności.	PUP	zadanie o charakterze ciągłym
4)	Kierowanie osób niepełnosprawnych, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej, do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej	PUP	zadanie o charakterze ciągłym
5)	Organizowanie szkoleń zawodowych dla osób pobierających przez dłuższy okres świadczenia z tytułu czasowej niezdolności do pracy wobec których nie orzeczono niepełnosprawności – uprawnionych do renty szkoleniowej	PUP	zadanie o charakterze ciągłym
6)	Obejmowanie aktywną opieką psychologiczną i pedagogiczną dzieci (od momentu wystąpienia ich niepełnosprawności) a także ich rodziców	SOSW, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	
Cel szczegółowy nr 4.2: Dostosowanie szkolnictwa do potrzeb osób niepełnosprawnych.			
1)	Kursy i szkolenia dla kadry pedagogicznej podnoszące kwalifikacje w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.	PCE, organizacje pozarządowe	zadanie o charakterze ciągłym

Oczekiwane rezultaty do celu nr 4:

- zwiększenie ilości grup integracyjnych w przedszkolach oraz klas integracyjnych w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych,
- likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych uniemożliwiających dostęp do jednostek oświatowych,
- wzrost liczby dorosłych osób niepełnosprawnych podnoszących swoje kwalifikacje,
- podniesienie kwalifikacji kadry pedagogicznej w zakresie pracy z osobami niepełnosprawnymi.

Cel strategiczny nr 5: Wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych ma ogromne znaczenie dla ich funkcjonowania psychicznego i społecznego. Praca jest jednym z podstawowych czynników integracji społecznej, która umożliwia nie tylko niezależność ekonomiczną, lecz również znaczny stopień niezależności osobistej, przyczyniając się tym do awansu społecznego i zawodowego. Dane statystyczne wskazują, że osoby z niepełnosprawnością dwa lub trzy razy częściej stają się bezrobotne i pozostają dłużej w stanie bezrobocia niż pozostała część pracującej populacji. Bezrobocie wcale nie oznacza braku zdolności i kompetencji. Pracodawcy i zwykle bardziej zwracają uwagę na niepełnosprawność niż na faktyczne zdolności danej osoby, co w efekcie prowadzi do niedoceniań przydatności posiadanej umiejętności i wiedzy takiej osoby dla firmy. Wśród głównych czynników wpływających na taki stan rzeczy można wyróżnić: nieodpowiednio dostosowane miejsca pracy, mało elastyczną organizację pracy oraz wszechobecną dyskryminację⁸.

⁸ Tamże

Zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 2003r. nr 58, poz. 514, ze zm) Powiatowe Urzędy Pracy prowadzą poradnictwo zawodowe, które oparte jest na ocenie zawodowej zdolności do pracy osoby niepełnosprawnej oraz pomocy w podjęciu decyzji zawodowej. Służy to podjęciu konkretnej decyzji dotyczącej wyboru zawodu oraz wyborowi drogi prowadzącej do kariery zawodowej.

Poradnictwo zawodowe dla młodzieży niepełnosprawnej

Zasadnym jest rozpoczęcie tego procesu najpóźniej w ostatniej klasie gimnazjum, gdyż uczniowie poza kompleksową informacją o możliwościach dalszego kształcenia (w tym także placówkach edukacji specjalnej i placówkach realizujących programy kształcenia integracyjnego) powinni otrzymać informację na temat możliwości korzystania z usług doradczych, w tym w zakresie wyboru zawodu, zgodnie z posiadanymi predyspozycjami i zainteresowaniami, możliwościami psychofizycznymi oraz wymogami rynku pracy.

Poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych dorosłych

Poradnictwo zawodowe to również działania realizowane na rzecz osób, które zakończyły systematyczne kształcenie zawodowe i pozostają w zatrudnieniu bądź okresowo nie mają pracy. Usługi doradcze dla tych osób są świadczone przez **doradcę zawodowego** zatrudnionego w Powiatowym Urzędzie Pracy, któremu winno się zapewnić możliwość ciągłego podnoszenia kwalifikacji zawodowych w zakresie doradztwa świadczonego na rzecz klientów niepełnosprawnych. Bardzo ważnym elementem efektywnego prowadzenia poradnictwa zawodowego jest stworzenie i utrzymanie także współpracy pomiędzy doradcą a lekarzem, w zakresie konsultacji lekarskich i psychologicznych prowadzących do medycznej i psychologicznej oceny możliwości podjęcia pracy w określonych zawodach.

Osoby niepełnosprawne powinny mieć zapewnione warunki lokalowe (w tym zniwelowane bariery architektoniczne) odpowiadające realizacji zasad poufności i dostępności do usług doradczych.

lp.	Planowane przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za ich realizację	przewidywane terminy
Cel szczegółowy nr 5.1.: Tworzenie nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych.			
1)	Dostosowanie i tworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych	PUP, PCPR, pracodawcy	zadanie o charakterze ciągłym
2)	Pomoc finansowa osobom niepełnosprawnym na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej w ramach posiadanych środków PFRON i ich umarzenie po spełnieniu wymogów ustawowych.	PCPR, PUP	zadanie o charakterze ciągłym
3)	Prowadzenie doradztwa organizacyjno-prawnego i ekonomicznego w zakresie działalności gospodarczej lub rolniczej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne	PCPR, Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu,	2004-2006 r.
4)	Inicjowanie subsydiowanych miejsc pracy	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu	2004-2006 r.
Cel szczegółowy nr 5.2.: Wspieranie przedsiębiorców tworzących i utrzymujących miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.			
1)	Zwrot kosztów przystosowania tworzonych i istniejących stanowisk pracy w ramach posiadanych środków	PCPR	2004-2006 r.
2)	Zwrot pracodawcy ze środków PFRON kosztów szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych	PCPR	2004-2006 r.

3)	Promowanie wśród pracodawców zatrudniania osób niepełnosprawnych poprzez opracowanie i rozpowszechnienie ulotek i broszur informacyjnych, w tym informowanie o możliwościach w zakresie ulg, zwolnień i dotacji z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu, PCPR	2004-2006 r.
Cel szczegółowy nr 5.3.: Pomoc w przystosowaniu się osób niepełnosprawnych do funkcjonowania na rynku pracy.			
1)	Świadczenie przez doradcę zawodowego usług doradczych, w tym: udzielanie porad indywidualnych i grupowych w zakresie problematyki rynku pracy, w tym warsztaty autoprezentacji i asertywności.	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu,	zadania o charakterze ciągłym.
2)	Szkolenia osób niepełnosprawnych finansowane ze środków PFRON w celu zwiększenia szansy na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia kwalifikacji zawodowych oraz zwiększenia ich aktywności zawodowej.	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu,	zadania o charakterze ciągłym.
Cel szczegółowy nr 5.4.: Uporządkowanie i zintegrowanie systemu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.			
2)	Aktualizacja danych o liczbie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako osoby bezrobotne i jako poszukujące pracy– opracowanie graficznej mapy bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych.	Powiatowy Urząd Pracy w Lubaniu	2004-2006 r.

* w ramach Wojewódzkiego Programu

Oczekiwane rezultaty do celu nr 5: Wzrost aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych

- ułatwienie zdobycia odpowiedniego zawodu zgodnego z zainteresowaniem i możliwościami psychofizycznymi,
- ułatwienie zdobycia i utrzymania zatrudnienia oraz podniesienie poziomu kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych,
- opracowanie informatora na temat pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych,
- opracowanie zbiorcze na temat danych o potrzebach i możliwościach zatrudnienia w województwie dolnośląskim w ujęciu branżowym i przestrzennym,
- zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych na rynku pracy, w tym zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych, które poszukują zatrudnienia w Województwie Dolnośląskim.

Cel strategiczny nr 6: Aktywne zaangażowanie organizacji osób niepełnosprawnych w kreowaniu polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.

„(...) Same osoby niepełnosprawne wiedzą najlepiej, co to znaczy żyć z niepełnosprawnością. W związku z tym nie korzystanie z nagromadzonej w organizacjach osób niepełnosprawnych wiedzy, jest marnowaniem środków społecznych. Nieumiejętność korzystania z tej wiedzy oznacza, że postęp w kierunku społeczeństwa równych szans będzie wolniejszy niż mógłby być. Dla społeczności lokalnych oznacza to dodatkową pracę i wydatki– bo to, co zaplanowano wadliwie, będzie funkcjonować w praktyce i trzeba będzie zaplanować to raz jeszcze (...)” *Agenda 22 – instruktaż w zakresie planowania polityki na rzecz osób niepełnosprawnych w społecznościach lokalnych.*

lp.	Planowane przedsięwzięcia	Podmioty odpowiedzialne za ich realizację	przewidywane terminy
Cel szczegółowy nr 6.1⁹: Inicjowanie współpracy administracji rządowej i samorządowej z organizacjami działającymi w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych.			
1)	Współpraca w opracowywaniu lokalnych programów na rzecz osób niepełnosprawnych z udziałem organizacji zrzeszających osoby niepełnosprawnych.	Starostwo Powiatowe w Lubaniu, PCPR	2004-2006 r.
2)	Promowanie jednostek i organizacji pracujących dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	Starostwo Powiatowe w Lubaniu oraz:	2004-2006 r

⁹ w Programie Wojewódzkim, jest to cel szczegółowy nr 6.2

		organizacje pozarządowe, media lokalne	
--	--	---	--

Oczekiwane rezultaty do celu nr 6:

- Spójna lokalna polityka na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych.
- Aktywne zaangażowanie organizacji pozarządowych w proces kreowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Inwentaryzacja potrzeb osób niepełnosprawnych.
- Wzmocnienie sektora pozarządowego działającego w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych na Dolnym Śląsku.
- Wykorzystanie środków przeznaczonych dla osób niepełnosprawnych z Dolnego Śląska pochodzących z EFS, PFRON i innych funduszy.

Zakończenie

Realizacja działań ujętych w Powiatowym Programie ułatwi drogę osobom niepełnosprawnym do pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Podjęte działania umożliwią utworzenie grup wsparcia, zwiększenie dostępności środowiska, wzrost poziomu wykształcenia oraz podwyższenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych. działania te wpłyną także na uwrażliwienie społeczeństwa na problemy osób niepełnosprawnych.

Program oparty jest na solidaryzmie społecznym i współpracy podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych: administracji rządowej, administracji samorządowej, organizacji pozarządowych, w tym zwłaszcza zrzeszających osoby niepełnosprawne.

Program może stanowić bazę do powstawania projektów mających na celu realizację ujętych w nim zadań. Może też stanowić podstawę do pozyskiwania środków z PFRON i EFS.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Lubańskiego

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.